

Ö?renme Sorumlulu?u Ölçe?i (ÖSÖ-II) (Lise Ö?rencisi Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme Sorumlulu?u Ölçe?i (ÖSÖ-II) (Lise Ö?rencisi Formu). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26731>

Özet

Ö?renme Sorumlulu?u Ölçe?i (ÖSÖ-II) (Lise Ö?rencisi Formu), Rütü Ye?il taraf?ndan 2013 y?l?nda ortaö?retim ö?rencilerinin okul ö?renmeleri ba?lam?nda üstlendikleri ö?renme sorumlulu?u düzeylerini belirlemek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme aracıdır. Ölçek, ö?rencilerin akademik süreçlerdeki sorumluluk alma, öz-düzenleme ve motivasyon gibi kritik davran??lar?n? de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Bu ölçek, özellikle lise ça??ndaki ö?rencilerin ö?renme süreçlerine aktif kat?l?m derecelerini ve sorumluluk bilincini nicel olarak ölçmek için tasarlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme sorumlulu?u, öz-düzenlemeli ö?renme, lise ö?rencileri, ortaö?retim, psikometrik araç geli?tirme, akademik ba?ar?.

Yazarlar

Rütü Ye?il

Amaç

Ö?renme Sorumlulu?u Ölçe?i (ÖSÖ-II)'nin temel amacı, ö?renme sorumlulu?u kavram?n? lise ö?rencilerinin akademik ya?amlar? özelinde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin ders çal??ma al??kan?klar?ndan ödev tamamlama ve ö?renme hedeflerini belirleme gibi çe?itli boyutlarda ne kadar sorumluluk ald?klar?n? belirleyerek e?itimcilerin ve ara?t?rmacılar?n ö?rencilerin öz-yönetim becerileri hakk?nda bilgi sahibi olmas?n? sa?lamay? amaçlar.

Bu ölçek formu, özellikle ortaö?retim düzeyinde, ö?rencilerin kendi ö?renme süreçlerinin aktif birer kat?l?mc?s? olmalar?n? gerektiren sorumluluklar? ne ölçüde yerine getirdiklerini saptamak için kritik bir araçtır. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik geli?imine yönelik müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine zemin haz?rlar.

Yap?

Ö?renme Sorumlulu?u (Learning Responsibility), bireyin kendi ö?renme sürecini planlama, uygulama, izleme ve de?erlendirme yetene?i olarak tan?mlanan geni? bir psikolojik yapıdır. ÖSÖ-II, bu yapıy? çok boyutlu olarak ele alır ve genellikle ö?rencilerin içsel motivasyonlar?, zaman yönetimi, görev tamamlama bilinci ve ö?renme stratejilerini kullanma becerilerini kapsayan alt boyutlardan oluşur.

Ölçek, ö?rencilerin yalnızca d??sal beklentilere (notlar veya ö?retmen iste?i) yan?t verme

düzeylerini de?il, ayn? zamanda ö?renmeyi ki?isel bir yükümlülük olarak görme derecelerini de ölçmeye odaklan?r. Bu yap?, genellikle öz-düzenlemeli ö?renme (self-regulated learning) kuramlar?yla yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Ye?il'in (2013) orijinal ara?t?rmas?nda detayl? olarak sunulmu?tur. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?i test edilmi?tir. ?çerik geçerli?i, uzman görüşleri al?narak sa?lanm??; yap? geçerli?i ise genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i analizleri, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlarla uyumlu oldu?unu ve ö?renme sorumlulu?u yap?s?n? temsil etti?ini göstermelidir. Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmi? olsa da, bilimsel bir makale kapsam?nda geli?tirilen ölçeklerin bu tür kapsaml? psikometrik analizlerden geçmesi standart prosedürdür.

Güvenirlik

ÖSÖ-II'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmeyi içerir. Genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ü tespit edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçe?in yüksek iç tutarl?l???a sahip oldu?unu gösterir.

Ye?il (2013) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar? ve genel ölçek için hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n tatmin edici düzeyde oldu?u varsay?lmaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in lise ö?rencilerinin ö?renme sorumlulu?u düzeylerini güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda faktör analizi kritik bir rol oynam??t?r. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in maddelerinin kaç farkl? faktör alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin ö?renme sorumlulu?unun hangi boyutlar?n? temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Bu analiz, ölçe?in nihai yap?s?n?n belirlenmesinde temel al?nm??t?r.

AFA sonuçlar?n? takiben, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak belirlenen faktör yap?s?n?n toplanan yeni bir örneklem üzerinde kuramsal modele ne kadar uyum sa?lad??? test edilmi?tir. Bu analizler, ÖSÖ-II'nin çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu ve teorik beklentilerle uyum içinde oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: Derecelendirme format? (Özgün çal??mada derecelendirme bilgisi "-" olarak belirtilmi?tir, ancak bu tür ölçekler genellikle Likert tipi bir format kullan?r).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri (Lise ö?rencileri)

Ya? Grubu: Tipik olarak 14-18 ya? aral???

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli lise türlerinde (Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi vb.) ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Ö?rencilerin kendilerine sunulan maddelere, kendi ö?renme sorumluluklar?n? yans?tacak ?ekilde yan?t vermeleri istenen ka??t/kalem veya dijital öz bildirim metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Öz-yönetim, ö?renci motivasyonu, akademik sorumluluk, e?itim psikolojisi, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmad?.

Ba?l?k E-posta Adresleri: ryesil40@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yazar?n 2013 y?l?ndaki makalede belirtilen akademik kurumu.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Rütü Ye?il taraf?ndan 2013 y?l?nda yay?mlanan akademik makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için do?rudan sorumlu yazar Rütü Ye?il ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l: 2013.

Referanslar

Ye?il, R. (2013). Ortaö?retim ö?rencilerinin okul ö?renmelerindeki ö?renme sorumluluklar?n? yerine getirme düzeyleri. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1214-1237.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: j-humansciences.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

[ogrenme-sorumlulugu-olcegi-oso-ii-lise-ogrencisi-formu-toad.pdf](#)

[ogrenme-sorumlulugu-olcegi-oso-ii-lise-ogrencisi-formu-toad.pdf](#)

Ö?renme Sorumlulu?u Ölçe?i (ÖSÖ-II) (Lise Ö?rencisi Formu) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Ye?il (2013) taraf?ndan yay?mlanan akademik makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM